

Artykuł pochodzi z archiwalnych zasobów firmy EKO-KONSULT sp. z o.o. 80-557
Gdańsk, ul. Narwicka 6.
Wszystkie prawa zastrzeżone.
Korzystanie za zgodą firmy EKO-KONSULT biuro@ekokonsult.pl



Kwartalnik „Problemy Ocen Środowiskowych” wydawany cyklicznie w latach 1998 – 2012, przez EKO-KONSULT był jedynym wydawnictwem w Polsce, poświęconym wyłącznie ocenom środowiskowym planowanych inwestycji oraz strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko. Dla praktyków OOS, ale również dla osób początkujących może nadal stanowić wartościowe źródło wiedzy np. w zakresie prezentowanych case study i przeglądu stosowanych metodyk - w tym kontekście znaczna część artykułów zachowuje sporo aktualności.

Ryszard Kowalczyk

IAIA’2000 Hong Kong

Wprowadzenie

W dniach 19-23 czerwca 2000 roku odbyła się w Hong Kongu doroczna konferencja *International Association for Impact Assessment* – międzynarodowej organizacji stanowiącej forum profesjonalistów zajmujących się problemami środowiskowymi, a w szczególności uczestniczących w przeprowadzaniu procedur ocen oddziaływania na środowisko, sporządzaniu raportów OOS itp. Reprezentowali oni administrację, ośrodki naukowe i firmy konsultingowe.

O IAIA

Organizacja ta liczy ponad 2500 członków z ponad 100 krajów świata. Siedzibą stowarzyszenia jest miejscowość Fargo w Północnej Dakocie (USA). Coroczne konferencje IAIA odbywają się zwykle w maju lub w czerwcu i w ciągu minionego pięciolecia odbyły się one w: Glasgow, Szkocja [1999]; Christchurch, Nowa Zelandia [1998]; Nowy Orlean, Louisiana USA [1997]; Estoril, Portugalia [1996] i Durban, Południowa Afryka [1995].

Konferencja w Hong Kongu

Odbyła się pod hasłem *BACK TO THE FUTURE - Powrót do przyszłości* i stanowiła nawiązanie do problematyki i hasła wcześniejszej konferencji, która miała miejsce w

Glasgow [1999] *FORECASTING THE FUTURE: IMPACT ASSESSMENT FOR A NEW CENTURY*
tj. *Prognozowanie przyszłości – oceny oddziaływania dla nowego wieku.*

Podobnie jak w poprzednich latach, konferencja zgromadziła około 600 uczestników reprezentujących wszystkie kontynenty. Obrady plenarne, które odbywały się w *Hong Kong Convention and Exhibition Centre* były poprzedzone dwudniowymi kursami przedkonferencyjnymi oraz wizytami technicznymi.

Spośród siedmiu proponowanych uczestnikom kursów przedkonferencyjnych odbyły się ostatecznie trzy, a poświęcono je następującym zagadnieniom

1. **Strategiczne oceny oddziaływania / podstawowe elementy i praktyka** – prowadzony przez Marię Rosario Partidario – profesora Nowego Uniwersytetu w Lizbonie [Portugalia]
2. **Oceny oddziaływania poprzez proces zintegrowanego podejmowania decyzji** – prowadzony przez Williama H. Jones międzynarodowego konsultanta z zakresu planowania z Birmingham [Alabama, USA] i przy udziale C. Hobson Bryan – profesora w Departamencie Geografii Uniwersytetu Alabama [USA]
3. **Oceny oddziaływań skumulowanych** – który prowadził Larry Canter profesor Instytutu Środowiska i Wód Podziemnych Uniwersytetu Oklahoma [USA] oraz Ray Clark specjalista w zakresie instalacji i środowiska w Armii USA.

W okresie organizacyjnym konferencji zorganizowano dwie całodniowe wizyty, z których pierwsza poświęcona była parkom morskim na wschodnich i zachodnich wodach Hong Kongu, na terenie których występuje nieliczna populacja białych delfinów, a druga – rezerwatowi awifauny Mai Po Ramsar Site położonemu na pograniczu SAR Hong Kong i Chińskiej Republiki Ludowej, oraz Wetland Park – we wschodniej części Nowych Terytoriów.

Obrady konferencji odbywały się w formie sesji plenarnych oraz sesji i warsztatów towarzyszących. Te ostatnie odbywały się w kilkunastu zakresach problemowych, które odzwierciedlają bardzo szerokie spektrum zagadnień związanych z ocenami oddziaływania na środowisko i tak:

1. Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko
2. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju
3. Oceny zintegrowane

4. Bioróżnorodność a oceny oddziaływania na środowisko
5. Oceny skutków społecznych
6. Partycypacja społeczna a oceny oddziaływania na środowisko
7. Oceny oddziaływania na środowisko dla projektów dużych lotnisk
8. Oceny oddziaływania dużych przedsięwzięć rozwojowych
9. Zdrowie, zasoby naturalne i oceny oddziaływania
10. Integracja ocen oddziaływania na środowisko i planowania przestrzennego
11. Oceny wpływów skumulowanych
12. Sieć dla budowy zakresu ocen oddziaływania na środowisko
13. Prawodawstwo środowiskowe
14. Oceny ryzyka
15. Tamy i projekty przedsięwzięć związanych z gospodarką wodną
16. Oceny oddziaływania na środowisko sektora przemysłowego
17. Uczestnictwo społeczne i współpraca w rozwoju
18. Oceny oddziaływania na środowisko w Chinach
19. Południowoafrykański system ocen oddziaływania – perspektywy
20. Ludność autochtoniczna, przemysł i oceny skutków społecznych

Autor niniejszej informacji, jedyny Polak uczestniczący w konferencji, poświęcił swoje wystąpienia następującym zagadnieniom:

1. Strategiczna ocena oddziaływania, jako narzędzie identyfikacji korzyści płynących z realizacji programów i lokalnych projektów [*Strategic Assessment of the Effect as an Instrument for Identification of the Benefits Resulting from Implementation of the Programms anj Local Projects*]
2. Polska – z nowym prawem w nowy wiek [*Poland – with New Law in the New Century*]
3. Ocena warunków fizjograficznych dla potrzeb planowania przestrzennego – pewniejsza droga do realizacji idei zrównoważonego rozwoju [*Assessment of Physiographic Conditions for the Needs of Spatial Planning – More Secure Way for Implementation of Balanced Development Idea*].

Abstrakty wystąpień wszystkich uczestników wydano w specjalnym wydawnictwie konferencyjnym – *Back to the Future. Where Will Impact Assessment Be in 10 Years and How Do We Get There? - Abstracts Volume*.

Następna doroczna konferencja International Association for Impact Assessment odbędzie się w dniach 27 maja – 2 czerwca 2001 roku w Kartagenie [Kolumbia], a jej ustalonym już hasłem jest *Oceny oddziaływania w kontekście urbanizacji*, jednakże uwaga będzie skupiona na wielu rolach jakie odgrywają oceny oddziaływania w zapewnieniu zrównoważonego rozwoju w aspekcie miejskim, regionalnym i globalnym.

Refleksje pokonferencyjne

Udział w dorocznej konferencji IAIA w Hong Kongu, po wcześniejszych doświadczeniach z konferencji w Glasgow, stwarza nieodparte wrażenie kompletnej nieobecności Polaków w międzynarodowym stowarzyszeniu, które stanowi tradycyjne forum wymiany poglądów, doświadczeń warsztatowych, wyznacza kierunki przyszłych działań legislacyjnych w zakresie ocen oddziaływania na środowisko w organizacjach międzynarodowych – rządowych i pozarządowych.

W obydwu konferencjach, w Glasgow i w Hong Kongu uczestniczyli przedstawiciele Banku Światowego, Narodów Zjednoczonych, Komisji Europejskiej, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju oraz innych organizacji międzynarodowych, w których działaniach pojawiają się oceny oddziaływania na środowisko.

Udział przedstawicieli byłych państw socjalistycznych oraz Rosji i części niepodległych obecnie republik był bardziej niż symboliczny. Na konferencję w Hong Kongu przyjechało po jednym uczestniku z Polski, Czech, Litwy, Rumunii i Bułgarii oraz dwie osoby z Rosji. Dla porównania – z takich państw jak: Afryka Południowa, Namibia, Kenia, Tanzania, Nepal, Wietnam przyjechało na konferencję od kilku do kilkunastu osób. Poza zasięgiem są takie państwa jak Wielka Brytania, USA, Australia, Kanada, Holandia, Niemcy, Nowa Zelandia, z których grupy uczestników liczyły od kilkunastu do kilkudziesięciu osób.

Podobnie jak szczątkowe jest nasze uczestnictwo w pracach najważniejszej organizacji międzynarodowej praktyków ocen oddziaływania na środowisko, jaką jest IAIA, równie szczątkowa jest wiedza o zakresie i problemach ocen oddziaływania, gdy porówna się ją z zakresem problemów diskutowanych na forach międzynarodowych.

Z perspektywy Hong Kongu wyraźnie widoczny jest polski zaścianek intelektualny i organizacyjny zarówno w wymiarze teorii i praktyki ocen oddziaływania na środowisko, jak i w sferze pełnej atomizacji środowiska zawodowego.

Wydaje się, iż nadszedł czas, aby po zakończeniu prac nad ustawą o dostępie do informacji o środowisku i postępowaniu w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, podjąć prace nad powołaniem niezależnego, pozarządowego, forum zawodowego mogącego kreować postęp metodyczny w rozwoju ocen oddziaływania na środowisko w kraju, godnie reprezentować polskie doświadczenia na forum międzynarodowym oraz brać czynny udział w pracach IAIA.

Mgr Ryszard Kowalczyk,
ECOPLAN OPOLE

